

Enantes pasóme a mi o... na ciencia tamién somos a falar la Llingua de nueso

Dr. Francisco Fernández-Guisasola Muñiz

Presidente de la Sección Colexal de Médicos Acupuntores, Homeópates y Naturistes del Ilustre Colexo Oficial de Médicos d'Asturies.

NEL CURSU DEL 76, el nuestro profesor de llingua truxo invitáu a clas un rapazu. Vieno pa falanos de lo qu'aguano toos (y nun digo tamién toos, porque la nuesa clas nun yera d'amestao) llamábemos bable. Van tantos años que nun m'aluerdo ni quien yera (toi en que debía ser daquién del entós recién nació *Conceyu Bable*), pero si m'aluerdo bien de lo que dixo. Falónos de lo afayaza que yera la llingua de nueso, que yera mucho más concreta que'l castellán, que teníamos d'escomenzar a conocela y estudiala pa que nun s'escaeciera y que nun teníamos que tener vergoña falala.

Esa idea abúltome importante y de magar siempre que podía trataba falala y sentila. Sentía davezu a *Camaretá* (paezme acordar que tuvieron cantando na facultá mientras tábemos d'encierru) y canté munches vegaes los sos cancios colos mios collacios nes espiches y escursiones.

Asina pasaron los años y, gracias a Dios, espolletaron los escritores na llingua asturiana y, entós, aína algamé a lleela davezu.

Pero escribila... lo d'escribila yera otru cantar. Tábamos enfotaos a que teníamos qu'escribir en castellán: primero nos exámenes, llueu nel trabayu. Les xeres nun nos dexaben escribir la nuesa llingua, na más que sí yera d'asuetu.

Nestes, endagüéi diome por pen-

sar: ¿qué ye? ¿que la llingua asturiana ye na más que pa los de lletres? ¿y nes ciencies? ¿ye que nun podemos usala? Dicho y fecho: púxime a escribir dellos artículos científicos na llingua asturiana.

Aína finé ún perinteresante (al menos pa mi), al rodiu de los usos consuetudinarios de les plantes melecinales n'Asturies, coincidió que s'organizó un Congresu Nacional de Fitoterapia n'Uviéu. El congresu yera los díes 29 y 30 d'ochobre de 2005. Y, amás de les ponencies oficiales, dexaben presentar delles ponencies llibres.

Presenté la mio ponencia... n'asturianu, que yera como la escribí. Nun tenía sentíu dala en castellán porque too yeren palabres n'asturianu: los nomes de les plantes, les enfermedaes y malures, los conceyos... Too taba recoyó d'autores que ficieren el trabayu de campo colos paisanos y paisanes de les aldees d'Asturies y, lóxicamente, taba too recoyó na so llingua.

Contestáronme que nun podía dala n'asturianu. Que-yos la mandara traducida. Depués de munchos correos electrónicos (que ye n'Uviéu, que n'Asturies falamos n'asturianu, que ye un drechu constitucional, que nel programa tampoco nun diz nada de cuál ye la llingua oficial del congresu...), dexábenme que la dixera n'amestao pero escrita, pal *Llibru de*

ponencies, tenía que tar en castellán. Más correos: podía ser en billingüe pero siempre tenía que tar too tamién en castellán... ¡Mariáronme tanto que dexelo por imposible!

Por eso, fízome gracia en cuantos que, dellos meses dempués, montárase'l llíu aquel cola ponencia nel congresu del RIDEA que nun dexaron dar en Llingua Asturiana. Sí. La xente nun taba nello, pero nun yera la primera vegada que pasaba n'Uviéu. Pasóme a mi enantes. Ye ciertu que nun-y dimos tanta publicidá. Y tamién ye ciertu que lo del RIDEA yera peor, porque ta financiao pol Principáu y el mi congresu yera priváu. Amás nel de Fitoterapia, a les males, podía facelo billingüe (mal que tampoco nun tenien nengún sentíu les traducciones).

Por suerte, a poco depués, fuimos a sacar una revista científica, *Esculpio*, que permite artículos en castellán y n'asturianu (teo pa mi que ye la primera revista científica médica na hestoria y nel mundu que tien dellos artículos en llingua asturiana) y esa ponencia salió nel número ún. La revista, agora, tien ya más d'un añu —la otra selmana salió'l tercer número—, y en toos ellos espublizóse daqué n'asturianu. Y, si Dios quier, va seguir asina nel 2007.

Por eso vais dexame que, trenta años dempués, tea arguyosu d'haber fecho tamién daqué pola mio llingua.